

Hic quoque dum patrias fervaret ab hostibus
(44) aedes,
Sospite matre sibi confociante domo.
Protinus heu pagum nimio vallante tumultu
Rotinicum (45) Mauri destituere (46) nimis.
Pravalidæ prædæ hujusce inter fore matrem
Adfirmant, cunctas exuviasque domûs:
Hostibus egressis protugus sua visere tecta
Certat, & ad notos quisque redire lares,
Datus ut agnovit propriam matremque domumque;
Direptam, varium pectore versat onus.
Prorsus equi phaleris ornans, se nec minus armis
Conjunctis fociis adparat ire sequax.
Forte fuit Castrum vallo seu marmore firmum,
Quo reduces Mauri cum phaliis remeant.
Huc celer & focii Datus, cunctusque popellus
Certatim coeunt, frangere claustra parant.
Ac velut accipiter pennis per nubila lapsus
Ungue rapit volucrem, notaque ad antra fugit:
At fociaë crocitant, raucaque per æthera voces
Nequidquam recinunt, atque sequuntur avem.
Ipse sedens tutus, prædam stringitque feritque,
Versat & in partes quas sibi cumque placet.
Non aliter Mauri vallo prædaque potiti,
Dati bella timent, spicula, sive minas.
Tum juvenem muri quidam compellat ab arce,
Voce cachinnosa dicta nefanda dabat.
Date sagax, nostras modò quæ res vexit ad arces
Te, sociosque tuos, dicitò namque precor.
Si modò, quo resides, tali pro munere nobis
Dedere mavis equum, quo phaleratus abis.
Nunc tibi mater eat sospes, seu cetera præda,
Sin autem, ante oculos funera matris habes.
Reddidit orla sibi Datus non digna relatu:
Funera matris age: nec mihi cura fatis.
Nam quem possis equum, non umquam de-
dere dignor:
Improbe, haud equidem ad tua frena decet.
Nec mora: crudelis matrem consistit in arce,
Et nato coram dilaceravit eam.
Namque ferunt, ferro primò secuisse papillas,
Et capite abscisso, heu (47) tua mater, ait.
Frendet enim infelix Datus pro funere matris,
Nunc hue nunc illuc fluctuat atque gemit.
Nec patet illi aditus, nec vim, qua vindicet artus
Matris, habet; tristis, mente carensque fugit.

A Omnibus amissis sumtis melioribus armis,
Incola mox eremi cæpit inesse pius.
Durior ut quondam fuerat ferus in nece matris,
Firmior hinc remeat ad juga, Christe, tua.
Tempore nam multo hæc secum solus agebat
Hic, quia mundanum temperat omne nefas.
Hæc dum fama pii Regis pervenit ad aures,
Mox Domini famulum ad sua tecta vocat.
Namque diem totum parili sermone trahebant
Rex, famulusque Dei, religione pares.
Tum Rex & Datus primò fundamina Concis
Infigunt, Monachis castra futura parant.
Nuper quo valido recubabant agmine belvæ,
Redditur inde Deo nunc quoque grata feget.
Interea Regis proceres, populi que phalanges
Dudum commoniti, iussa libenter agunt.
Undique conveniunt Francorum more catervæ,
Atque Urbis (48) muros densa corona tenet.
Convenit ante omnes Carolo fatus agmine
pulcro:
Urbis ad exitum congregat (49) ille duces.
Parte sua *Princeps Vibelm* tentoria figit,
Heripreth (50), *Liutbard* (51), *Bigo*que
(52), sive *Bero* (53),
Santio (54), *Libulfus* (55), *Hiltibret* (56),
atque *Hisimbard* (57),
Sive alii plures, quos recitare mora est.
Cetera per campos stabulat diffusa juvenus,
Francus, Wasco, Getha, sive Aquitana
cohors.
C It fragor ad cælum, resonat clangoribus æther;
Clamor in urbe, pavor, fletus & omnis adest.
Hæc quoque dum geritur, reduces fert Hesperus
umbras,
Barchinona, tuas possidet hostis opes.
Lucida namque homines ut primò aurora revifit,
Commoniti Comites Regia tecta petunt;
Ordine quisque suo prorsus residuntque per
herbam,
Auribus adtentis Regia dicta rogant.
Tum soboles Caroli sapienti hæc edidit ore:
Accipite hoc animis consilium, Proceres.
Si gens ista Deum coleret, Christoque placeret,
Baptismique foret unguine tincta sacri,
Pax firmanda esset nobis, pax atque tenenda,
Conjungi ut possit religione Deo.

Nunc

- (44) Idest Saracenis, qui Aquitaniam crebris incur-
sionibus affligebant.
(45) Sive *Rutbenicum*, nunc la *Rovergue*.
(46) Pro *vastare*, ingenti præda abducta.
(47) An potius: *en tua mater, ait?*
(48) Idest *Barcinonensis*.
(49) *Eginhardus* in *annalibus* ad annum Christi 801.
hæc scribit: *Ipsa aestate capta est Barcinona*
Civitas in Hispania, jam biennio obsessæ. Ergo
coepta obsidio anno 799. Paria legas in *Annal.*
Fuldenf., Bertinianis, ac Loifelianis.
(50) In *Vita Ludovici Pii* a *synchrono* Auctore
Astronomo scripta ad annum 808. hæc verba
occurrunt: *Ludovicus Rex per semetipsum Tor-*
tosam repetere statuit, habens secum Heriber-
tum, Liutardum Isembardum, validumque
Francie supplementum. Eundem esse, qui
hæc *Heripreth* pro *Heripreth* appellatur, nemo
inficias irit. Circiter ea tempora vixit *Here-*
bertus Comes Vivariensis, ab isto fortasse di-
versus.
(51) Qui, ut nuper vidimus, ex *Vita Ludovici Pii*,
ipsi Regi *Tortosam* versus comes fuit. Antea
vero quam *Barcino* deditioem faceret, teste
eiusdem *Vitæ* Auctore, *Ludovicus Rex* coacto
populo *Regni sui Tolosæ de his, quæ agenda*
videbantur, tractans deliberabat. *Burgundione*
namque mortuo, *Comitatus ejus Fedentiacus*
Liutardo est attributus.
(52) Quem supra vidimus præ aliis *Ludovico Pio*
carum, ac deinde constitutum *Comitem Pa-*
risiensem.
(53) Uti *Eginhardus* in *Vita Caroli Magni* auctor

- est, inter ceteros, qui postremis tabulis in-
clyti hujus Imperatoris subscribere, fuit
Bero Comes. Post captam quoque *Barcino-*
nem, in *Vita Ludovici Pii* dicitur, *Bero Co-*
mes ibidem ad custodiam relictus. Et ille qui-
dem primus *Barcinonensis Comes* creatus, uti
jam animadvertit *Petrus de Marca Lib. 3.*
Cap. 17. *Marcae Hispanicae, & infra confir-*
mabitur Lib. 3. *Poematis hujus, ubi de ipso*
sermo recurret. *Baluzius Tom. 2. Capitula-*
rium pag. 1490. *Judicium profert habitum*
anno 809. in quo nominatus hic idem *Bero*
Comes, jam diu vita functus, & Rotrudis
ejus filia.
E (54) Cuius supra facta est mentio. Is erat *VVastoniae*
Princeps.
(55) Nullum hujus mihi vestigium apud veteres
occurrit, nisi quod in *Annalib. Benedictin.* ad
annum 828. *Mabillonius* memorat *Leybulfum*
quemdam illustrem virum, beneficium in *Mo-*
nachos Lirinenses, cui nihil rei cum isto *Li-*
bulfo fortasse fuit.
(56) Pro *Hiltibret*, ut infra, sive *Hiltiberto*, quem
Comitem fuisse cenfeo.
(57) Uti supra vidimus ex *Vita Ludovici Pii*,
idem *Augustus* anno 808. secum *Tortosam*
duxit *Heribertum, Liutardum, Isembardum.*
Atque antea anno 806. *Isembardum, Hade-*
marum, Beran, Burrellum cum reliquis ad-
versus *Saracenos* direxit. Et hunc fuisse *Co-*
mitem puto, ac fortassis patrem *Isembardi Co-*
mitis, qui in *Capitulari Caroli Calvi Regis*
anno 853. memoratur.